

**Karjeras attīstības atbalsta sistēmas
Sadarbības padomes sēdes protokols**

2020. gada 4. septembrī

Jelgavas tehnikums, Pulkveža Oskara Kalpaka iela 37, Jelgava

Sēdes sākums: plkst.10:00

Sēdi vada:

Baiba Baškere - Izglītības un zinātnes ministrijas (turpmāk IZM) Profesionālās un pieaugušo izglītības departamenta direktora vietniece pieaugušo izglītības jomā

Sēdē piedalās:

Oficiāli nominētie KAAS SP dalībnieki:

Daiga Bukonte – Latvijas Darba devēju konfederācijas (turpmāk LDDK) Nozaru ekspertu padomju koordinatore

Elita Barisa – Latvijas Nacionālā kultūras centra (turpmāk LNKC) izglītības sistēmas eksperte

Eva Lossane – Nodarbinātības valsts aģentūras (turpmāk – NVA) Pakalpojumu departamenta direktore

Ilze Astrīda Jansone – Valsts izglītības attīstības aģentūras (turpmāk – VIAA) Informācijas un karjeras atbalsta departamenta (turpmāk – IKAD) Karjeras atbalsta nodaļas (turpmāk – KAN) *Euroguidance* programmas vadītāja

Ilze Seipule – IZM Izglītības departamenta direktora vietniece vispārējās izglītības jomā

Ināra Dundure – Latvijas Pašvaldību savienības (turpmāk – LPS) Padomniece izglītības un kultūras jautājumos

Inita Juhņēviča – Izglītības kvalitātes valsts dienesta (turpmāk – IKVD) vadītāja

Inta Jaunzeme – IZM Augstākās izglītības, zinātnes un inovāciju departamenta vecākā eksperte

Inta Lemešonoka – Latvijas Karjeras attīstības atbalsta asociācijas (turpmāk – LKAAA) valdes priekšsēdētājas vietniece

Jeļena Muhina – IZM Izglītības departamenta vecākā eksperte

Sandra Falka – Valsts izglītības satura centra (turpmāk – VISC) Vispārējās izglītības departamenta Vispārējās izglītības satura nodrošinājuma nodaļas vecākā referente

Valda Akmentiņa – VIAA IKAD direktore

KAAS SP oficiāli nominēto dalībnieku aizvietoņāji:

Ilze Kadiķe – VISC Vispārējās izglītības departamenta Vispārējās izglītības satura nodrošinājuma nodaļas vecākā referente

Linda Romele – Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības (turpmāk – LBAS) eksperte izglītības un nodarbinātības jautājumos

Raimonds Brīdaks – Labklājības ministrijas (turpmāk – LM) Darba tirgus politikas departamenta vecākais eksperts

Veronika Jurča – Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (turpmāk – VARAM) Reģionālās politikas departamenta Reģionālās attīstības plānošanas nodaļas vecākā eksperte

Pieaicināto institūciju pārstāvji:

Ināra Punkstiņa – VIAA IKAD KAN vadītāja

Ralfs Spāde – VIAA IKAD KAN vecākais programmas speciālists

Rita Burceva – VIAA IKAD KAN vecākā eksperte

Sēdi protokolē – Ilze Astrīda Jansone VIAA IKAD KAN *Euroguidance* programmas vadītāja

Darba kārtības jautājumi:

Sēdes atklāšana, B. Baškere, IZM

1. *Karjeras attīstības atbalsta sistēma Latvijā – 2006. gada koncepcija un mūsdienu realitāte* - VIAA IKAD KAN vecākā eksperte Rita Burceva
2. *Karjeras attīstības atbalsta filozofija pasaules politikas aktualitātēs* – VIAA IKAD KAN *Euroguidance* programmas vadītāja Ilze A. Jansone
3. *Eiropas Prasmju programma ilgtspējīgai konkurētspējai, sociālajam taisnīgumam un noturībai* – IZM Izglītības departamenta vecākā eksperte Jeļena Muhina
4. *Izglītības attīstības pamatnostādnes 2021.-2027. gadam: “Nākotnes prasmes nākotnes sabiedrībai”* – IZM Izglītības departamenta vecākā eksperte Jeļena Muhina
5. *Karjeras atbalsta balvas konkursa rezultāti* – VIAA IKAD KAN vecākais programmas speciālists Ralfs Spāde
6. *KAAS SP iesaistīto institūciju loma un sadarbības veicināšana sistēmiskas pieejas nodrošināšanā* – IZM Profesionālās un pieaugušo izglītības departamenta direktora vietniece pieaugušo izglītības jomā Baiba Baškere
7. Dažādi jautājumi, sēdes noslēgums

B. Baškere (IZM) – atklāj sēdi, pateicoties klātesošajiem par aktīvu iesaistīšanos. Rosina klātesošos uz sadarbību, lai esošo karjeras attīstības atbalsta sistēmu veidotu visaptverošāku, jēgpilnāku, pamatīgāku un ar lielāku ieguldījumu valsts tautsaimniecības attīstībā, izglītības, profesiju un darba izvēlē, lai karjeras atbalsts indivīdiem veidotos visaptverošs un pēc būtības.

1.jautājums

R. Burceva (VIAA) – (sk. prezentāciju) informē par pārmaiņām karjeras attīstības atbalsta sistēmā kopš 2006. gada koncepcijas pieņemšanas. Ir panākta attīstība datu un informācijas pieejamībā, kadru nodrošinājumā, sekmīgi izveidoti jauni normatīvie akti un rīcībpolitikas dokumenti.

Nodrošināta informācijas pieejamība skolēniem, skolotājiem, karjeras konsultantiem un vecākiem par izglītības iespējām un profesijām ar Nacionālās izglītības iespēju datubāzes un vietnes “Profesiju Pasaule” izveidi.

Pieaug iespējas saņemt konsultācijas, kas tagad ir pieejamas ne vien NVA, bet arī skolās, kur pedagogiem karjeras konsultantiem ir nodrošināti kursi un rokasgrāmata ESF projekta SAM 8.3.5. ietvaros. Skolās strādā arī speciālisti ar Karjeras konsultanta maģistra grādu. Skolēni saprot konsultāciju jēgu, bieži paši tās pieprasa. Ir tendence konsultācijas apmeklēt kopā ar vecākiem, klases biedriem. Konsultācijas aptver talantu apzināšanu un pielietojumu, kā arī skolēnu ar problemātisku uzvedību motivēšanu.

Notiek dažāda līmeņa karjeras attīstības atbalsta pasākumi. Īpaši liels ieguvums skolēniem ir no pasākumiem, kuros var piedzīvot pieaugušo dzīves situācijas, piemēram, skolēnu mācību uzņēmumos. Profesionālās izglītības popularizēšanai notiek nacionāli, Eiropas un pasaules mēroga jauno profesionāļu prasmju konkursi, kuros veiksmīgi startē Latvijas jauniešu komandas. Latvijas Karjeras attīstības atbalsta asociācija arī atbalsta skolas, rīkojot nodarbības par noteiktām tēmām.

Kaut arī 2006. gada koncepcija neietvēra karjeras attīstības atbalstu speciālās izglītības iestādēs, šobrīd SAM 8.3.5 projektā piedalās speciālās izglītības centri. Skolēniem noderīgi ir praktikumi, darbnīcas. Īpaša pateicība pienākas uzņēmējiem, kuri ir atvērti sadarbībai ar speciālās izglītības iestādēm.

Karjeras attīstības atbalsta speciālistu profesionālajai izaugsmei LKAAA, tostarp ar Erasmus+ Euroguidance programmas atbalstu, nodrošina dažādus profesionālās pilnveides pasākumus. VIAA pedagogiem karjeras konsultantiem (turpmāk – PKK) ir nodrošinājusi supervīzijas, papildizglītības kursus, publiski pieejamus palīgmateriālus. NVA organizējusi seminārus par darba tirgus prognožu izmantošanu. Karjeras konsultantu maģistra studiju ietvaros tiek radīti risinājumi PKK darbam.

PKK loma ir apzināta pilnveidotā mācību satura un pieejas īstenošanā. Tā saistās ar prasmju attīstību (pašvadīta mācīšanās, karjeras vadības prasmes), atbalstu skolēnam karjeras lēmumu pieņemšanā un individuālo mācību plānu veidošanā un īstenošanā, kā arī ar mācību procesa pilnveidošanu (skolēnu interešu un vajadzību apzināšana, ārējo sadarbības partneru piesaiste).

Latvijā kopš 2011. gada aizstāvēti 10 promocijas darbi dažādos zinātnes virzienos par karjeras izglītību un karjeras vadības prasmēm, karjeras atbalsta pakalpojumiem un dažādu specifisku mērķauditoriju karjeras atbalsta vajadzībām.

Aktuāls ir jautājums par sistēmas stabilitāti un ilgtspēju pēc SAM 8.3.5. projekta noslēguma. Lai arī ir daudzas vērtīgas iestrādes, nepieciešams nodrošināt to uzturēšanu un pilnveidi. Sarežģījumus rada PKK atalgojuma konkurētspēja, sadarbības pilnveidošana ar darba tirgus pārstāvjiem, sabiedrības izpratnes veicināšana un informācijas pozicionēšana.

I. Dundure (LPS) – *vēlas precizēt, kāpēc SAM 8.3.5. projekts ļauj strādāt speciālistiem bez karjeras konsultanta maģistra grāda, ja, sistēmu Latvijā veidojot, tika lemts, ka karjeras konsultanta profesijai atbilstošākā ir maģistra līmeņa izglītība?*

R.Burceva (VIAA) – *komentē: SAM 8.3.5. projekts nav uzstādījis prasības PKK iegūt maģistra grādu karjeras konsultēšanā. Karjeras konsultanta maģistra programma sagatavo ļoti daudzfunkcionālu karjeras konsultantu – skolās ir tikai viena neliela daļa no iespējamajām darba vietām. Darbam projektā par PKK lielākoties pieņēma pedagogus ar 72 stundu karjeras konsultanta izglītības sertifikātu, kas nedeva tiesības veikt individuālās konsultācijas. Taču pēdējo divu gadu laikā ir nodrošināti kursi, kas ļauj arī individuāli konsultēt.*

B. Baškere (IZM) – *papildina: tiem karjeras konsultantiem, kas strādā skolās, valsts ir finansējusi kursus individuālajā konsultēšanā. Šobrīd visiem, iespējams ar atsevišķiem izņēmumiem, ir tiesības individuāli konsultēt.*

V. Jurča (VARAM) – *jautā, kā uzlabot sadarbību ar uzņēmumiem – varbūt tie, kas būtu gatavi uz sadarbību, nav apzināti?*

R.Burceva (VIAA) – *atbild, ka viņai nav konkrētu priekšlikumu, kā valsts pārvalde varētu ietekmēt uzņēmējus. Piebilst, ka uzņēmumiem jāatrod motivācija sadarbībai, jo ne visi vēlas sava darba stundas veltīt skolēniem/audzēkņiem. Ir atsevišķi labās prakses piemēri, kur karjeras konsultanti ir mācējuši pārliecināt uzņēmējus sadarboties, taču tas prasa ieguldīt lielu darbu. PKK nelielās slodzes (piemēram, 0,3 uz trīs skolām) neļauj šādu darbību izvērst. Lūdz sēdes dalībniekus dalīties savā pieredzē, kas būtu vajadzīgs, lai uzņēmēji kļūtu atvērtāki sadarbībai.*

E. Lossane (NVA) – *atbild, ka pēdējā laikā NVA ir pieredzējusi uzņēmēju attieksmes maiņu un sadarbības uzlabošanos. Piebilst, ka NVA strādā galvenokārt ar pieaugušo mērķauditoriju,*

kas uzņēmumiem varbūt ir saprotamāka kā potenciāls darbaspēka avots. Uzņēmumi ir gatavi izglītot NVA karjeras konsultantus, semināros stāstot par darba apstākļiem savā nozarē. Pēdējos 3 gadus izdodas organizēt atvērto durvju dienas uzņēmumos personām ar invaliditāti. Varbūt skolu karjeras konsultantiem nepieciešams uzdrīkstēties uzrunāt konkrētus uzņēmumus, vai nozaru asociācijas, kas var palīdzēt uzņēmējus piesaistīt. No šā gada sākuma NVA piedāvā ar Facebook starpniecību tiešsaistē pastāstīt par vakancēm uzņēmumā – ir liela uzņēmēju atsauce. Iespējams to ietekmē darbaspēka trūkums, bet kopumā sabiedrības noskaņojums kļūst pozitīvāks.

R. Burceva (VIAA) – aicina NVA pārstāvi uzturēt kontaktus, lai varētu saņemt rekomendācijas sadarbībai.

V. Jurča (VARAM) – iesaka VIAA, veidojot sadarbību ar uzņēmējiem, domāt sistēmiski, neatstājot jau tā noslogotajiem pedagogiem karjeras konsultantiem pienākumu visu darīt pašiem.

R. Burceva (VIAA) – piekrīt, ka nepieciešams sistēmiski pieiet, taču izsaka bažas, ka šobrīd projekta ietvaros strādā labi sagatavoti speciālisti, kuri, iespējams, būs spiesti meklēt citu darbu, projektam beidzoties.

I. Dundure (LPS) – atzīmē, ka sistēmas stabilizēšanai nepieciešams iekļaut pedagogus karjeras konsultantus kopējā pedagogu tarifkācijas sistēmā.

B. Baškere (IZM) – secina, ka KAAS vajadzētu būt vienotai, visaptverošai sistēmai, kas nodrošina pēctecību pa izglītības līmeņiem un arī ārpus izglītības sistēmas. Karjeras attīstības atbalstam jābūt pieejamam cilvēkam visa mūža garumā. Mūsu mērķis ir tiekties uz to, lai šāds atbalsts būtu nodrošināts.

Prezentācijā minētie aptaujas dati par tikai 36% skolēnu, kuriem karjeras atbalsts ir ļāvis sevi labāk izprast, liek aizdomāties – ja kopumā sistēma ir veiksmīgi attīstījusies, tad vismaz šobrīd indivīda līmenī karjeras atbalsta mērķi vēl netiek sasniegti. Šis process ir jāievirza pareizākā gultnē.

Izpratne pārvaldes, administrācijas un individuālajā līmenī ir jāstiprina. Pašlaik kļūst arvien vairāk cilvēku pieaugušo vecumā, kuri jūtas apmaldījušies sistēmā un nezina, kur meklēt palīdzību. Prezentācijā minētās aktivitātes ir aktīvāk jākomunicē plašākai sabiedrībai, tostarp ar sociālo mediju palīdzību.

2. jautājums

I. A. Jansone (VIAA) – (sk. prezentāciju) aicina apzināt pasaules karjeras attīstības atbalsta politikā paustās vērtības, iepazīstinot īsumā ar starptautiskajām organizācijām, kas veido karjeras attīstības atbalsta politiku (tostarp UNESCO, UNEVOC, ILO, OECD, IAEVG,

un ICCDPP), to lomu un pēdējo divu gadu veikumu. Izcelti tiek IAEVG (Starptautiskā karjeras attīstības atbalsta asociācija) un ICCDPP (Starptautiskais karjeras attīstības atbalsta politikas institūts), kuru pamatdarbības joma ir tieši karjeras attīstības atbalsts.

Starptautiskās organizācijas par vērtībām karjeras attīstības atbalsta jomā atzīst sadarbību, indivīdu un sabiedrības interešu saskaņošanu un karjeras speciālistu profesionālismu, ko nodrošina atbilstoša izglītība, uz attīstību vērsta pētniecība un ētiskums. Uzskatāms piemērs ir IAEVG karjeras atbalsta principi, kas uzsvēr tiesības uz karjeras atbalsta pieejamību visiem cilvēkiem ar plaši piedāvāta, mūsdienīga pakalpojumu klāsta palīdzību, ko nodrošina kompetenti speciālisti, kas ir arī gatavi aizstāvēt konsultējamā intereses, ja tiktu liegtas atbilstošas izglītības vai darba iespējas.

Sēdes dalībnieki tiek iepazīstināti ar ICCDPP 2019. gada simpozija divpadsmit rekomendācijām un aicināti izvērtēt, cik lielā mērā tās izpaužas Latvijas karjeras attīstības atbalsta sistēmā, kā arī noteikt prioritātes ar darba lapu starpniecību. Rezultāti pēc sēdes ir apkopoti, ranžēti prioritārā secībā un izsūtīti dalībniekiem (pielikumā).

3.jautājums

J. Muhina (IZM) – (sk. prezentāciju) iepazīstina ar Eiropas Prasmju programmu, kura darbosies līdz 2025. gadam. Līdz šā gada beigām programma tiks saskaņota ar ES dalībvalstīm, bet akcenti nemainīsies. Programma ir attiecināma uz visiem iedzīvotājiem, nešķirojot vecumus, lai sabiedrība būtu gatava stāties pretī jauniem izaicinājumiem. Programmas divpadsmit darbības ir sasaistītas ar plānotajiem resursiem, piesaistot Eiropas Komisijas budžetu, un nodrošinot sinerģiju ar dalībvalstu publisko finansējumu, lai nodrošinātu lietderīgu līdzekļu izmantošanu kopīgu mērķu sasniegšanai, proti, “Prasmes nodarbinātībai zaļā un digitālā ekonomikā”.

Karjeras attīstības atbalsts (KAA) ir pamanāma komponente septiņās no divpadsmit Prasmju programmas darbībām. Atsevišķas KAA darbības programmas nav, jo tiek uzskatīts, ka tas [KAA] ir integrēts izglītības posmos un pakalpojumos.

Darbība “Prasmju nepieciešamības izpētes pastiprināšana” paredz attīstīt sistēmas darba tirgū nepieciešamo prasmju identificēšanai, prognozēšanai, klasificēšanai, kā arī sabiedrības un indivīdu informēšanai saprotamā, sasniedzamā veidā.

“ES atbalsts stratēģiskiem nacionāliem prasmju pilnveides pasākumiem” īpaši akcentē karjeras atbalsta nepieciešamību nodarbinātajiem – lai nodarbinātie atpazītu un izmantotu karjeras atbalsta pakalpojumus, kas palīdz identificēt prasmju trūkumu un tiktu piemeklētas indivīdam atbilstošākās iespējas trūkumu novēršanai.

Prasmju programmas ietvaros profesionālā izglītība (PI) ieņem nozīmīgu lomu kā mūžizglītības dzinulis. PI tiek uzskatīta par iespēju jebkurā dzīves posmā aktualizēt prasmes atbilstoši darba tirgus vajadzībām. Gan skolēniem, gan pieaugušajiem trūkst informācijas par profesionālās izglītības sniegtajām karjeras iespējām. KAA ir nepieciešams gan sākotnējai izvēlei, gan izvēlei pieaugušo vecumā, gan profesionālās pilnveides nolūkos.

“Eiropas pieeja mikroapliecinājumiem” norāda, ka karjeras attīstības atbalsts nepieciešams zināšanu un prasmju atzīšanā, kā arī lai veicinātu indivīda spējas raksturot savas zināšanas, komunicējot ar darba devēju.

Darbība “Dzīvesprasmes” paredz karjeras speciālistu proaktīvu darbību, īpaši grūti sasniedzamajās grupās, lai veicinātu pieaugušo iesaisti mācībās.

Darbībā, kas skar STEM jeb eksakto zinātņu studentu uzņēmējspējas un caurviju prasmes tiek atzīts, ka STEM jomu absolventi ir būtiski ES ekonomikai, un ir paredzēts darbs pie potenciālo studentu, īpaši meiteņu un sieviešu, informēšanas, motivēšanas, izpratnes veicināšanas par karjeras iespējām.

“Jaunā Europass” darbība ietver rīka popularizēšanu, konsultēšanu un atbalstu lietotājiem.

Jaunajā plānošanas periodā Eiropas Komisija mudina kompleksi pieiet atbalsta resursu izmantošanai no dažādiem finansējuma avotiem – atvērto programmu un daudzgadu budžeta. Izvirzīti sevišķi ambiciozi mērķi – kvantitatīvie rādītāji – pieaugušo izglītības jomā. Programma beidzot definē jēdzienu “mazkvalificētie”, norādot, ka tas attiecas uz darbības vecuma iedzīvotājiem ar pabeigtu vai nepabeigtu pamatizglītību.

4.jautājums

J. Muhina (IZM) – (sk. prezentāciju) iepazīstina ar Izglītības attīstības pamatnostādņem (IAP) 2021.-2027. gadam, norādot uz politikas plānošanas dokumentu hierarhiju un IAP pakļautību Nacionālajam attīstības plānam (NAP). NAP ir kompromiss starp Latvijas Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas nostādņem un starptautiskajām saistībām, tostarp finanšu disciplīnu, ko nosaka Eiropas Komisija, OECD rekomendācijas un UNESCO attīstības mērķi. IAP ir saistītas arī ar citu nozaru, piemēram, Digitālās transformācijas un Industriālās attīstības pamatnostādņem, kas norāda uz Latvijas ekonomiskās attīstības virzienu. IAP ietver vīziju par indivīda un izglītības sistēmas attīstību, ko paredzēts sasniegt, īstenojot četrus galvenos mērķus un kopumā 10 apakšmērķus. Vīzija par indivīdu ietver iezīmes, prasmes un attieksmes, kas raksturīgas karjeras vadības kompetencēm, kā arī ietver individuālu atbalstu profesionālās attīstības plānošanai un virzīšanai. Redzējums par skolām un izglītības pakalpojumiem paredz attīstību, kas veicina indivīda izaugsmi un sabiedrības un darba tirgus vajadzību apmierināšanu, ievērojot aktuālās izglītības politikas starptautiskās tendences.

Uz pedagogiem karjeras konsultantiem (PKK), tāpat kā uz pārējiem pedagogiem ir attiecināmi IAP 1. mērķī ietvertie profesionālās sagatavošanas un pilnveides pasākumi, kas izglītības sistēmā nodrošina speciālistus ar augstu kvalifikāciju. IAP 2. mērķis paredz stiprināt karjeras izglītības integrēšanu pilnveidotajā mācību saturā un pieejā un nodrošināt karjeras attīstības atbalstu un informēšanu profesionālās izglītības dalībniekiem un potenciālajiem izglītojamajiem neatkarīgi no vecuma. Paredzēts turpināt atbalstīt daudzveidīgus karjeras izglītības pasākumus. Palielinās karjeras attīstības atbalsta nozīme profesionālajā izglītībā, pārejot uz modulāru pieeju. IAP 3. mērķis: “Atbalsts ikviena izaugsmei” ietver atbalstu indivīdiem izglītības pakalpojumu izmantošanai, tostarp skolēniem ar speciālām vajadzībām un NEET jauniešiem, paredzot atbalsta personāla pieejamības risināšanu un esošu aktivitāšu, zināšanu un resursu izmantošanu un attīstīšanu. Sadarbība ar vecākiem ir jāpadara par normu, arī ietverot izglītojošus pasākumus un konsultācijas vecākiem par bērna izglītības un profesionālās karjeras iespējām – tam ir paredzēts nodrošināt metodisko atbalstu. Augstākajā izglītībā karjeras attīstības atbalsts ir izcelts kā pakalpojums, kas jānodrošina izglītojamajiem.

IAP uzsvāra uz karjeras attīstības atbalstu liek profesionālajā izglītībā, arī uz profesionālās izglītības vērtības un iespēju popularizēšanu ar dažādu kanālu palīdzību. Profesionālās izglītības kompetenču centriem (PIKC) ir pastiprināta loma pieaugušo izglītībā, līdz ar to PIKC PKK ir jāpilnveido metodes darbā ar pieaugušajiem. Svarīgi nodrošināt individuālo profilēšanu un atbilstoša piedāvājuma veidošanu, kā arī paplašināt sadarbību starp dažādiem informācijas sniedzējiem, lai veiksmīgāk uzrunātu pieaugušo auditoriju.

IAP 4. mērķis paredz izglītības sistēmas pārvaldības uzlabošanu, tostarp informācijas resursu attīstīšanu un integrēšanu, kā arī izglītības kvalitātes uzraudzības sistēmas pilnveidi, balstoties pētījumos, lai sniegtu precīzāku karjeras informāciju

IAP tika piedāvāts sabiedriskajai apspriešanai līdz 13. augustam. Patlaban noris komentāru apkopošana un dokumentu sagatavošana iesniegšanai Valsts sekretāru sanāksmē. Vēl formālās saskaņošanas procesā iespējams izvirzīt precizējumus.

B. Baškere (IZM) *pateicas par strukturētu un saturīgu informāciju, apstiprinot, ka klātesošie saņems arī prezentācijas.*

5.jautājums

R. Spāde (VIAA) – *(sk. prezentāciju) iepazīstina ar Karjeras atbalsta balvas 2020 konkursa īsu norises gaitu (2020.gada 7.aprīlis-30.jūnijs), informējot, ka šogad konkurss tiek organizēts jau otro gadu, un ir saņemti 13 pretendentu pieteikumi. R.Spāde iepazīstina ar konkursa žūrijas š.g. 24.augusta sēdes lēmumu par izvirzītajiem konkursa uzvarētājiem un norāda, ka detalizētāka informācija par žūrijas darbu KAAS SP izsūtīta jau iepriekš. R.Spāde*

aicina sēdes dalībniekus apstiprināt žūrijas lēmumu, lai varētu sagatavot VIAA direktores rīkojumu par konkursa uzvarētāju apbalvošanu.

KAAS SP locekļi tiek aicināti akceptēt konkursa dalībnieku un uzvarētāju informēšanu par konkursa rezultātiem, kā arī paredzēt uzvarētāju apbalvošanu Starptautiskās karjeras atbalsta asociācijas (IAEVG) konferencē 2021.gada aprīlī Rīgā. Par IAEVG konferences pārceļšanu un citām aktualitātēm sēdes dalībniekiem iespējams sīkāk uzzināt sēdes laikā izsniegtajos "Karjeras Ziņu" numuros.

Karjeras atbalsta balvas žūrijas locekļiem tiek izteikta pateicība par pašreizējā darbu. R. Spāde lūdz KAAS SP piekrist uz sadarbības turpināšanu, izvirzot brīvprātīgos dalībniekus Karjeras atbalsta balvas konkursa žūrijā. Tiek īsumā izklāstīti arī žūrijas locekļu ieteikumi konkursa pilnveidošanai: punktu piešķiršanas pārskatīšana, apbalvojamo prioritāšu izvirzīšana, īpašu nomināciju formulēšana.

B. Baškere (IZM) – rosina KAAS SP locekļus akceptēt konkursa žūrijas lēmumu un citus priekšlikumus, ko locekļi arī atbalsta.

I. Juhņeviča (IKVD) – jautā, kāds ir Karjeras atbalsta balvas apbalvojums.

R. Spāde (VIAA) – informē: balvā ir dalība IAEVG konferencē, VIAA diploms un reprezentatīvs suvenīrs.

I. Dundure (LPS) – vaicā, vai padomes locekļi saņems uzaicinājumu uz IAEVG konferenci.

I. Jansone (VIAA) – apstiprina, ka KAAS SP locekļi tiek aicināti piedalīties IAEVG konferencē.

R. Spāde (VIAA) aicina KAAS SP uz sadarbības turpināšanu karjeras balvas konkursa jautājumā, izvirzot brīvprātīgos dalībniekus nākamās Karjeras atbalsta balvas konkursa žūrijā. Tiek īsumā izklāstīti arī žūrijas locekļu ieteikumi konkursa pilnveidošanai. Notiek īsa diskusija par priekšlikumiem karjeras atbalsta balvas turpmākajai norisei, tiek piedāvāta nominācija "Par mūža ieguldījumu", kas būtu piešķirama Aleksandrai Jomai un Brigitai Miķelsonei kā karjeras attīstības atbalsta aizsācējām Latvijā.

6. jautājums

B. Baškere (IZM) atzīmē, ka KAAS SP darbs ir nozīmīgs sistēmas attīstībai un ka ar atsevišķām sanāksmēm nepietiek, lai virzītu procesus. Svarīgi ikdienā strādāt pie sabiedrības attieksmes maiņas, kaut vai sākot ar savu paziņu loku, lai veicinātu karjeras atbalsta iespēju atpazīstamību un lietojumu. Aicina sēdes dalībniekus nosaukt pārstāvēto institūciju, definēt savu lomu KAA sistēmā un kādā veidā turpmāk domā tajā iesaistīties/piedalīties, atsaucoties uz sēdē uzklusīto informāciju. B. Baškere sāk, sniedzot savu piemēru.

B. Baškere (IZM) - *Atbildība, ikdienas darbs, virzība uz visaptverošu Karjeras atbalsta sistēmu ne tikai atsevišķu projektu vai jomu kontekstā, bet mūžizglītības un mūžilga karjeras atbalsta kontekstā, pilnveidot iestāžu savstarpējo sadarbību, sistēmas kvalitāti un efektivitāti.*

J. Muhina (IZM) – *Atbalstīt B. Baškeres darbu, akcentēt karjeras atbalsta pakalpojumu pieejamību profesionālās un pieaugušo izglītības kontekstā. Akcentē karjeras atbalsta pakalpojumu pieejamības nodrošināšanu pieaugušajiem.*

I. Juhņēviča (IKVD) – *IKVD atbildība ir karjeras izglītības kvalitātes vērtēšana, karjeras atbalsta pieejamības veicināšana projektā “Pumpurs” un ārpus formālā ceļā iegūtās izglītības atzīšana.*

S. Falka (VISC) – *VISC loma ir Karjeras izglītības iekļaušana vispārējās izglītības saturā un kompetenču pieejā, tai skaitā caurviju un digitālās prasmes.*

D. Bukonte (LDDK) – *LDDK uzdevums ir motivēt un aktivizēt darba devējus uz dalību karjeras atbalsta pasākumos, īpaši, lai atbalsts būtu pieejams arī reģionos, ne tikai pilsētu centros.*

R. Brīdaks (LM) – *LM plāno politiku, lai nodrošinātu karjeras atbalstu sekmīgai virzībai darba tirgū, tas tiek paredzēts sociālās aizsardzības un darba tirgus politikas pamatnostādņēs NVA ietvaros. Tiks stiprināts karjeras konsultāciju pakalpojums, nodrošinot darba tirgus prognozes, rīkus prognožu interpretācijai un informācijas nodošanai klientam.*

E. Lossane (NVA) – *Karjeras atbalsts pieaugušajiem saglabājas kā NVA prioritāte. Līdzīgi kā notiek izmaiņas izglītības sistēmā, lai nodrošinātu mūsdienīgas karjeras konsultācijas, īpaši pieaugušajiem, vajadzīgas izmaiņas metodoloģijās, kas atspoguļotu arī izmaiņas darba tirgū. Mums visiem kopīgi jādomā par to, kā celt karjeras konsultanta profesijas prestižu, tai skaitā ar konkurētspējīgu atalgojumu valsts un pašvaldību iestādēs strādājošajiem. Jāuztur karjeras konsultantu izglītības kvalitāte – maģistra studiju līmenis norāda uz vēlamo pakalpojumu līmeni. Speciālistiem ir jābūt profesionāli sagatavotiem, lai strādātu ar mūsdienīgām metodēm. Svarīgi izprast, kādas ir karjeras konsultanta, izaugsmes trenera un līdzīgu speciālistu lomas, un kā tām būtu jāatšķiras, vai tieši otrādi – jāsaplūst.*

I. Seipule (IZM) – *Pārstāvu vispārējo izglītību ministrijā. Kā jau VISC kolēģe minēja, karjeras izglītības integrēšana vispārējās izglītības saturā ir panākta. Taču vajadzīgs darbs ar skolām – atgādināšana, informēšana, uzraudzība, aktualizēšana. Pašlaik notiek monitorings par jaunā satura integrēšanu pirmsskolas izglītības kontekstā, kur arī ietverti jautājumi par karjeras izglītību. Runājot ar ministrijas kolēģiem, varu aicināt rast risinājumu atbalsta personāla (PKK) finansēšanai pēc SAM 8.3.5. projekta noslēguma.*

V. Jurča (VARAM) – *Pēc šīs dienas prezentācijām var secināt, ka mēs arvien vairāk tuvojamies mērķim – vienotai karjeras atbalsta sistēmai, kas nodrošina mūžilgu karjeras*

izglītību un karjeras atbalstu mūžizglītības kontekstā. VARAM pienesums varētu būt palīdzēt saprast valsts, reģionālo un pašvaldību lomu sistēmā, veicināt tās koordinētību.

E. Barisa (LNKC) – Mūzikas, mākslas un dejas jomās ir savi izaicinājumi, lai mazinātu 9. klašu beidzēju novēršanu no profesionālās izglītības, ierobežojot karjeras izvēli. Lai mazinātu profesionālās izglītības pamešanu nepārdomātu karjeras lēmumu dēļ, nepieciešams rast risinājumus, kā palīdzēt jauniešiem saprast savu piemērotību izvēlētajai izglītībai.

I. Lemešonoka (LKAAA) – Prieks, ka LKAAA ir izaugusi par vērā ņemamu partneri Latvijas un starptautiskajā līmenī ar vairāk nekā 100 biedriem šobrīd. Balstoties uz Latvijas karjeras atbalsta celmlaužu Aleksandras Jomas un Brigītas Miķelsones neatlaidīgo darbu, pēdējos gados esam nonākuši līdz kvalitatīvam lēcienam un paplašinātai sabiedrības izpratnei. LKAAA ierosina karjeras atbalsta balvu piešķiršanu ar īpašu nomināciju par mūža ieguldījumu A. Jomai un B. Miķelsonei. LKAAA ir loma digitālās pārkārtošanās veicināšanā, sekmējot karjeras atbalsta speciālistu darbu tiešsaistē.

I. Kadiķe (VISC) – Turpinot kolēģes teikto, VISC ir izaicinājums tuvākajos gados ieviest jauno izglītības saturu un pieeju izglītības iestādēs tā, lai tiktu sasniegts cerētais rezultāts – zinošs, izpratošs, ar starpdisciplinārām prasmēm apveltīts cilvēks, kurš gūst jaunas lietpratības (kompetences). Tas ietver pašvadītu mācīšanos un izpratnes veidošanu par savu tālāko dzīves ceļu. Lai, sadarbojoties, tas mums visiem izdodas!

L. Romele (LBAS) – LBAS pārstāv izglītojamos, karjeras attīstības atbalsta saņēmējus. Būtisks ir atbalsts mūža garumā, lai karjeras konsultanti veicinātu pēctecību karjeras izaugsmē. Otra atziņa – ir svarīgi efektīvizēt mācīšanos darba vietā. Šeit redzam arodbiedrību lomu, veicot pieaugušo informēšanu un iesaisti izglītībā ar motivēšanu, šķēršļu mazināšanu. Kaut arī LBAS politiku neviedo, mēs iesaistāmies politikas īstenošanā.

I. Dundure (LPS) – LPS pārstāv izglītības iestāžu dibinātājus, kas nodrošina izglītību bērniem un pieaugušajiem. Karjeras atbalsts ir nepieciešams kā skolas bērniem, tā pieaugušajiem. Caur dalību dažādu projektu uzraudzības padomēs, ir redzama kopaina. Jāapzinās, ka dažādu nozaru politika tiek īstenota izglītības iestādēs, uzliekot pienākumus pedagogiem, izglītības iestāžu vadītājiem un pašvaldībām. Ir labi, ka karjeras izglītība ir iekļauta izglītības saturā, taču, kamēr PKK nebūs līdzvērtīgi citiem pedagogiem, pastāvēs fragmentācija. Noteiktie PKK slodzes griesti – 700 [šobrīd 600] skolēni – traucē sistēmas stabilitātei un ilgtspējai, jo tas nozīmē, ka PKK atalgojums kļūst atkarīgs no konkrētās pašvaldības politiskajām prioritātēm. LPS apliecina gatavību turpināt sadarbīties, rīkojot dažāda mēroga pasākumus, un aicina izmantot pieejamās tehniskās iespējas informācijas nodošanai.

Paldies par ieskatu Eiropas un Latvijas politikas nostādņēs, taču mulsina tur iekļautais uzsvars uz digitalizāciju. Jārēķinās ar situāciju uz vietas pašvaldībās, kur optiskā tīkla kabeļi

neaižsniedzas (t.sk. 100 skolas, bibliotēkas), un ģimeņu rocība kavē skolēnus nodrošināt ar piekļuvi tehnoloģijām. Problemātiska ir atšķirība starp dokumentiem, kas atspoguļo vēlamu, un izpildi.

I. Jaunzeme (IZM) – Darbs ministrijā ir saistīts ar izglītības kvalitātes monitoringu, tai skaitā ar nacionālajiem izglītības pētījumiem. Diskusijās ar IZM Struktūrfondu departamentu ir tapusi iecere vērtēt visu KAAS kopumā, nevis aplūkojot izglītības sistēmu atsevišķi, bet iesaistot arī Labklājības ministriju. Būtu vērtīgi izrunāt tālākās darbības un rīcības virzienus. Šādi būtu iespējams izvērtēt mehānismus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu vienotu sistēmu.

Nacionālo pētījumu mērķis ir arī stiprināt pētniecību. Tas sasaucas ar vajadzību stiprināt karjeras konsultantu izglītību, speciālistu sagatavošanu. Iesaistot plašāku akadēmisko spēku, pētnieku un studentu loku, iespējama jaunu zināšanu radīšana un metodoloģiju izstrāde.

I. Punkstiņa (VIAA) – Karjeras attīstības atbalsts ir sirds darbs. Uzņemos rūpes par to, lai skolās netrūktu nepieciešamais PKK darbam, lai viņi varētu sekmīgi turpināt strādāt pie SAM 8.3.5. projekta, kas pagarināts par vienu gadu, kā arī pēc tam turpināt skolās strādāt ar izglītības iestāžu un pašvaldību atbalstu. Turpināšu arī rūpēties par saviem kolēģiem, kuri sniedz informatīvo un metodisko atbalstu PKK.

V. Akmentiņa (VIAA) – IKAD pārziņā ir ne tikai pieminētais karjeras izglītības projekts, "Skills" konkursi, bet arī Nacionālā izglītības iespēju datubāze, Profesiju Pasaule un StudyinLatvia. Turpināsim īstenot karjeras izglītības projektu, kas ir pagarināts līdz 2022. gada 31. maijam, un arī sadarbosimies ar IZM nākamajā plānošanas periodā, tai skaitā pieaugušo izglītības jomā.

I. Dundure (LPS) atzīmē, ka ir iepazinusies ar IAP 2021-2027, taču SAM 8.3.5. projekta turpinājumu tādā veidā, kā tas ir šobrīd, neredz. Tas rada jautājumus, jo citiem SAM projektiem ir redzama pēctecība. Jautāja, kā tiek plānota pēctecība SAM 8.3.5.

V. Akmentiņa (VIAA) atbild, ka tieši tādā pašā veidā kā līdz šim projektu nav plānots turpināt. Tiek sagaidīts, ka karjeras attīstības jautājumi tiks integrēti jaunajā mācību pieejā un saturā un, ka pašvaldības un valsts turpmāk nodrošinās karjeras attīstības atbalsta personālu skolās un PIKCos no budžeta līdzekļiem.

B. Baškere (IZM) papildina, ka karjeras atbalsts skatāms mūžizglītības kontekstā – tas caurvijās visiem izglītības līmeņiem un visām izglītības pakāpēm, līdz ar to nebūtu skatāms atsevišķi kā projekts, bet integrējams sistēmā kopumā.

Izsaka pateicību KAAS SP sēdes dalībniekiem un Ilzei Jansonei (VIAA) par efektīvu un kvalitatīvu KAAS SP sēdes organizēšanu.

Sēdes noslēgums: plkst.13:00

KAAS SP priekšlikumi:

1. Apstiprināt Karjeras atbalsta balvas konkursa žūrijas š.g. 24.augusta sēdes lēmumu par izvirzītajiem konkursa uzvarētājiem;
2. Apstiprināt konkursa žūrijas lēmumu par 2020.gada konkursa uzvarētāju apbalvošanu 2021.gada IAEVG konferences laikā 2021.gada 27.aprīlī;
3. Konceptuāli akceptēt priekšlikumu turpināt karjeras atbalsta balvas konkursa organizēšanu 2021.gadā, lai izteiktu atzinību un stimulētu attīstību karjeras atbalsta jomā;
4. Apbalvot Aleksandru Jomu un Brigitu Miķelsoni kā karjeras attīstības atbalsta aizsācējas Latvijā par mūža ieguldījumu karjeras atbalsta sistēmas izveidē.

KAAS Sadarbības padomes priekšsēdētāja

B. Baškere

Protokolēja:

I. A. Jansone